

Inleiding

Bij contact met of aanwezigheid van dieren bij een evenement kunnen ziekten worden overgebracht. Infectieziekten die specifiek van dieren naar mensen worden overgedragen heten zoönosen. Het dier hoeft zelf niet ziek te zijn, om een ziekteverwekker bij zich te dragen. Door het aaien en knuffelen van dieren worden deze ziekteverwekkers gemakkelijk overgebracht, bijvoorbeeld via mest die in de vacht blijft kleven.

Voor de organisator

De organisator doet melding van evenement met dieren bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Omdat dieren veel ziekteverwekkers met zich mee dragen is het belangrijk dat een organisator bezoekers op de hoogte stelt van de regels over aanwezige dieren. Laat alleen schone dieren in aanraking komen met bezoekers. Hang informatie over het belang hiervan bij de entree van het evenement en geef de volgende adviezen:

- Het wassen van handen: na het aaien van dieren; vóór en na het eten; voordat men het gezicht aanraakt. Zorg dat er voldoende handenwasgelegenheden zijn voor bezoekers (inclusief zeepdispenser en papieren handdoekjes voor eenmalig gebruik) en geef duidelijk aan waar deze zich bevinden.
- Niet eten en drinken in en rond de dierverblijven.
- Contact met kleine herkauwers (geiten en schapen) kan een gevaar opleveren voor zwangeren, kinderen en mensen met een verminderde weerstand. Waarschuw bezoekers hiervoor en wijs op een goede handhygiëne.

Vogels

Zijn er vogels op uw evenement of organiseert u een specifiek vogel-evenement? Vogels kunnen psittacose (papegaaizenziekte) overbrengen. Mensen kunnen besmet raken wanneer ze deze bacteriën inademen. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer stof besmet met chlamydochlorella psittaci door de lucht dwarrelt (bijvoorbeeld via strooisel uit vogelkooien). Zorg dat uw bezoekers hierover duidelijke informatie krijgen (kijk op www.lchv.nl voor een voorbeeldfolder).

- Laat alleen gezonde, schone vogels toe op het evenement. Zonder een zieke vogel meteen af van het publiek.
- Spreek met eigenaren van de vogels af dat zij het u melden als een vogel kort na het evenement ziek wordt.
- Wordt tijdens of kort na uw evenement een ongebruikelijk aantal vogels ziek, en passen de verschijnselen bij psittacose? Meld dit dan aan de NVWA. Adviseer de eigenaren contact op te nemen met de dierenarts.
- Laat u bij de organisatie van het evenement adviseren door een deskundige vogeldierenarts, bijvoorbeeld over het nemen en inzenden van monsters.

Preventieve maatregelen

- Zorg dat ruimtes waar gegeten wordt niet te dicht bij dierverblijven zijn.
- Laat bezoekers niet in de buurt van of in aanraking met mest of dierlijk afval komen. Houd paden en gebieden waar bezoekers komen vrij van mest om verspreiding te voorkomen.
- Laat geen snoeren en/of andere obstakels over de looppaden lopen. Dit om struikelen en dus eventuele schade/ontsnapping van dieren te voorkomen en zodat hulpverleners als het nodig is er eenvoudig bij kunnen.
- Vermijd mogelijke gevaren, zoals het bijten, trappen of krabben van bezoekers.
- Zorg voor voldoende afvalbakken om vuil en afval in te deponeren.

Wedstrijden

Wedstrijden met dieren (bijvoorbeeld paardenrennen, ringsteek-wedstrijden en dergelijke) mogen geen gevaar voor het publiek opleveren.

- Het parcours moet met hekken afgeschermd zijn.
- Voorkom uitsteeksels bij de aanhangwagens en dergelijke, die mensen kunnen verwonden.
- Geef het publiek geen toegang tot de stallen, veewagens en dergelijke.

Inrichting dierverblijven

Let op de volgende algemene eisen:

- Zorg dat de grond in binnenverblijven geen vocht kan opnemen en gemakkelijk schoon te maken is. Gebruik absorberend materiaal of stro.
- Richt (vogel)verblijven zó in dat ze goed schoon te houden zijn, zorg voor voldoende ventilatie en vermijdt de verspreiding van stof.
- Plaats een wastafel met stromend water, een zeepdispenser, wegwerphanddoekjes en afvalbak in de directe omgeving van de dierverblijven, waar bezoekers, eigenaren en werknemers hun handen kunnen wassen na contact met dieren. Geef duidelijk aan waar deze zich bevinden.
- Maak voldoende ventilatieopeningen, of zorg dat ramen open kunnen en direct in contact staan met de buitenlucht.
- Plaats drinkbakken buiten bereik van bezoekers.
- Zorg voor speciale uitlaatplekken voor dieren zonder vast verblijf (zoals honden en katten).
- Plaats schoenen-of laarzenborstels bij de in-en uitgang van dierverblijven.
- Uit oogpunt van dierenwelzijn: zorg er voor dat dieren voldoende schuil- en rustplekken, voer en drinken hebben.

Schoonmaak dierverblijven

Op evenementen waar ook dieren zijn, kunnen ziekteverwekkers zich gemakkelijk via mest en voerbakken verspreiden. Zorg dat deze minimaal dagelijks schoongemaakt worden.

- Zorg voor voldoende dierenverzorgers die verantwoordelijk zijn voor de schoonmaak en hygiëne van dierverblijven.
- Stel een schoonmaakbeleid voor stallen en hokken op, met in ieder geval de volgende punten:
  - Was handen regelmatig.
  - Draag beschermende werkkleding met laarzen en handschoenen. Treedt er stofvorming op bij het schoonmaken? Draag dan ook een mondneusmasker.
  - Verwijder strooisel, mest en voerresten minimaal dagelijks.
  - Voorkom dat er mest ligt op de paden en plaatsen waar mensen lopen.
  - Voorkom dat er na het schoonmaken grote plassen water achterblijven.

Preventie zieke dieren

Om medewerkers en bezoekers van het evenement zo goed mogelijk tegen infectieziekten te beschermen, is het belangrijk dat de dieren gezond zijn. Worden de dieren toch ziek op het evenement, dan moet de organisator het risico op besmetting naar andere dieren en mensen zo klein mogelijk maken.

Houd een logboek bij waarin het volgende staat:

- Aantallen en soorten dieren met (indien van toepassing) identificatiekenmerken en informatie over de gekregen vaccinaties.
- Aan-en afvoer van de dieren en bijbehorende data.
- Bijzonderheden m.b.t. eventuele ziekten van de dieren.
- Controle door de dierenarts, bevindingen en eventueel ingestelde therapie. Voorkom dat bezoekers in contact kunnen komen met dode of zieke dieren.

Voorkom uitbraak van ziektes

Hanteer een juist hygiënebeleid m.b.t. uitbraak van ziektes:

- Zet verdachte dieren in quarantaine.
- Schakel een dierenarts in bij verdenking bij een uitbraak van ziektes.
- Reinig en ontsmet/steriliseer besmette materialen.
- Maak de uitbraak duidelijk kenbaar en informeer de bezoekers.
- Stel uw medewerkers op de hoogte van de maatregelen.

Circussen

Ook voor het houden van een circus in een gemeente gelden richtlijnen. De richtlijnen van de Vereniging Nederlandse Circus Ondernemingen (VNCO)/Breed Overleg Circusdieren (BOC) van 13 maart 2007 zijn van toepassing. Circusorganisaties dienen zich aan deze richtlijnen te houden.

Zie voor meer informatie:

- www.wetten.nl, voor de Wet Dieren uit 2011 (van kracht per 01 juli 2014).
- www.vnco.info, voor opgestelde gedragsregels ten aanzien van het welzijn van circusdieren.
- www.wlci.org, Wildlife Care International

Meer informatie

- Nederlandse Voedsel-en Warenautoriteit (NVWA) www.nvwa.nl
- Hygiënerichtlijn evenementen LCHV

Vragen aan GHOR Hollands Midden

Vragen aan GHOR Hollands Midden kunt u stellen via 071 - 207 30 00 of evenementen@ghorhm.nl.